

E.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/34

KARAR NO : 1987/38

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına nedeni olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı kanunun 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği h.k.

TCK. 64, 159, 142, 173 md

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ekrem Kaplan, Hüseyin Ataşer

O L A Y : Sanıklar Ekrem Kaplan, Hüseyin Ataşer, Kaya Odabaş, Ufuk

Tandoğan ve Hasan Bahadır'ın 22-2-1980 günü, Ordu ilinde Disk tarafından düzenlenen Demokrasi Mitingine gitmek üzere, Samsundan bir taksi ile yola çıktıklarında, polis tarafından otoda yapılan aramada, pankartlar ve "savaş yolu" isimli gazetenin 15-2-1980 günlü nüshasından bir kolinin yakalandığı ve bu pankart ve gazetelerde bölücülük-kürtçülük ve komünizm propagandası niteliğinde yazılar bulunduğu gibi, devletin emniyet ve asayiş kuvvetlerinde tahkir edildiği ve sanıkların bu pankartları mitingde asmak ve gazeteleri dağıtmak üzere götürdüklerini ifade ettikleri, ileri sürülerek TCK'nun 64., 159/1., 142/1-6., 142/3-6., ve 173/son. maddelerle teczileri istemiyle Samsun C. Savcılığı'nın 29-3-1980 gün, 1566-70 sayılı iddianamesiyle, haklarında kamu davası açılmıştır.

Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 27-5-1982 gününde, esas 1980/89-karar 1982/126 sayı ile; sanıklara atılı suçların 1402 sayılı kanun kapsamına girdiği gerekçesiyle ve Erzincan 3. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 17-5-1982 gün, 10118 sayılı yazısında belirtilen görüş doğrultusunda, görevsizlik kararı vermiştir.

Dosya Erzincan 3. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'ne gelerek 1982/331 esas sayısına kaydedilmiş ve daha sonra diğer bazı sanıklar hakkında TKP üyesi olmak suçundan açılan ve aynı mahkemenin 1982/180 esas sayısında kayıtlı olan davayla birleştirilmiş ve adı geçen mahkemece 18-11-1983 gününde, esas 1982/180-karar 1983/189 sayı ile; 39 sanık hakkında ayrı ayrı açılıp birleştirilen davalar sonuçlandırılarak, sanıklardan kimisinin TCK'nun 141 maddesiyle mahkumiyetlerine, kimisinin beraatlerine ve ezcümle sanıklardan Ekrem Kap-

.../...

lan'ın TKP örgüt üyesi olmak, 6136 sayılı kanuna muhalefet, pankart asmak ve yazı yazmak suçlarından beraatine ve 23-2-1980 tarihinde diskin Orduda düzenlediği mitingde dağıtılmak üzere götürülmekte olan pankart ve bildirileri götürürken polisçe yakalandığı ileri sürülerek açılan davada, yasaklanmış yayınların henüz dağıtılmadan arabanın bagajında yakalanması sebebiyle, eylemin eksik teşebbüs derecesinde kaldığı ve bu suçun sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlenmesi sebebiyle, davada sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevli bulunmadığı gerekçesiyle TCK'nun 142., ve 159., maddelere muhalefete eksik teşebbüs suçu nedeniyle evrakın tefrikiyle görevsizliğe ve sanık Hüseyin Ataçer'in de TCK'nun 142., ve 159., maddelerine muhalefete eksik teşebbüs suçundan görevsizliğe ve evrakın tefrik edilerek Samsun Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Böylece sanıklar Ekrem Kaplan ile Hüseyin Ataçer haklarında Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesi ile Erzincan 3. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin verdiği görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı kanunun 14. maddesinde belirtilen olumsuz bir görev uyumsuzluğu doğmuş ve bu uyumsuzluğun Uyumsuzluk Mahkemesince çözülmesi gerekmesine rağmen adı geçen sanıklar hakkında tefrik edilen dosya yeniden Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne tevdi edilmiş ve adı geçen mahkemece 28-1-1985 gününde, esas 1984/235, karar 1985/5 sayı ile; sanıklar hakkındaki muhakemenin durdurulmasına ve dosyanın görev uyumsuzluğunun halli için Uyumsuzluk Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir. Ancak, gıyapta verilen Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 27-5-1982 gün, 1980/89-1982/126 sayılı görevsizlik kararı kesinleştirilmeden ve belge örnekleri mühürsüz ve imzasız olarak Erzincan 3. Ordu ve Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'nın 26-2-1985 gün, 1982/341-289 sayılı yazısıyla Uyumsuzluk Mahkemesi'ne gönderilmiş ve Mahkememizce 5-3-1985 gün, 84 sayı ile bu noksanların tamamlanması için dosya geri çevrilmiş ve bilahare dosya Erzincan 3. Ordu Komutanlığı Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'nın 12-3-1987 gün, 1982/341-289 sayılı yazısıyla Uyumsuzluk Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyumsuzluk Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, A. Mazhar Akman, Türkan Güven, Ergun Argon, Yavuz F. Ösgen ve A. Vahap Özalan'ın katılmaları ile yaptığı 30-3-1987 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler; okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ertan Urunga'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklama-

ları dinlendikten sonra gereği görüşüldü düşünülür:

Sanıklara atılı suçlar Samsun ilini de kapsamına alarak bütün yurttaki 2-9-1980 günü ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan önce 22-2-1980 günü işlenmiştir.

Bu suçlar siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Ancak, suçların 1402 sayılı kanunun 13/a.maddesindeki üç aylık süre dışında işlenmesine ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç ile genel ve ortak amaç içersinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiği hususunda dosyada somut kanıt bulunmamasına ve sanıklardan Ekrem Kaplan'ın Erzincan 3.Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nde TKP üyesi olmak ve pankart asmak ve yazı yazmak ve 6136 sayılı kanuna muhalefet etmek suçlarından beraat etmiş olup kararın kesinleşmiş bulunmasına göre, anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 27-5-1982 günlü, 1980/89-1982/126 sayılı görevsizlik kararının sanıklar Ekrem Kaplan ve Hüseyin Ataçere ilişkin kısmının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 27-5-1982 günlü, esas 1980/89-karar 1982/126 sayılı görevsizlik kararının sanıklardan Ekrem Kaplan ve Hüseyin Ataçere'e ilişkin kısmının kaldırılmasına, 30-3-1987 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Mebrure Gözdemir

Üye

A. Mazhar Akman

Üye

Türkan Güven

Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz T. Özgen

Üye

A. Vahap Özalan